

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0020204972
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:0020204972.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej v právnej veci navrhovateľa Mgr. G. L. nar. X.XX.XXXX bývajúceho vo H. č. XXXX právne zastúpeného JUDr. Romanom Frnčom advokátom so sídlom AK na Uralskej ul. č. 11 v Košiciach a povinného G.. G. L. nar. XX.X.XXXX bývajúceho vo H. č. XXXX právne zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom advokátom so sídlom AK na ul. Sama Chalupku č. 6912/16C v Michalovciach v konaní o určenie výživného o odvolaní povinného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 25.3.2022 č.k. 15Pc/65/2020-299 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určeni výživného, o dlžnom výživnom a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal povinného prispievať navrhovateľovi na výživu 333 Eur mesačne vždy do 13. dňa v mesiaci vopred od 28.10.2020 a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Dlžné výživné v sume 5.703,96 Eur za obdobie od 28.10.2020 do 25.3.2022 povolil povinnému splácať s bežným výživným po 285 Eur mesačne pod následkami straty výhody splátok s tým, že prvá splátka je splatná 13-tym dňom nasledujúceho mesiaca od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie zistený skutočný stav posúdil podľa § 62, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zák. o rodine a dospel k záveru o dôvodnosti návrhu na určenie výživného. Vykonaným dokazovaním zistil, že rodičia navrhovateľa nežijú v spoločnej domácnosti od júna 2020. Navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a bratom v nehnuteľnosti vo Vinnom, ktorá je predmetom vyporiadania zaniknutého BSM rodičov navrhovateľa. Povinný dobrovoľne prispieval na výživu navrhovateľa 100 Eur mesačne do októbra 2020, uhradil aj celú výšku inkasa za rodinný dom, ktorý užíva výlučne matka navrhovateľa s navrhovateľom a jeho bratom. Po októbri 2022 povinný prestal prispievať na výživu navrhovateľa z dôvodu narušených vzťahov s navrhovateľom a matkou navrhovateľa. Manželstvo rodičov navrhovateľa bolo právoplatne rozvedené, rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.12.2020. Navrhovateľ je v akademickom roku 2021/2022 riadnym študentom druhého roku štúdia študijného programu šport pre zdravie, denná forma, magisterský druhý stupeň so štandardnou dĺžkou štúdia 2 roky. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal určenia výživného na 475 Eur mesačne. Uvedol, že medzi jeho pravidelné mesačné výdavky patrí návšteva fitness centra za 45 Eur, oblečenie za 100 Eur, cestovné za 100 Eur, ubytovanie za 50 Eur, hygiena 30 Eur a strava 150 Eur. Zo špecifikácie výdavkov za rok 2021 predložených navrhovateľom na čl. 262 spisu však súd zistil, že priemerné mesačné výdavky na fitness si navrhovateľ vyčíslil na 15 Eur, na oblečenie 65 Eur, na cestovné 61 Eur, na ubytovanie 68,50 Eur, na hygienu a lieky 21 Eur a stravu 207 Eur, teda celkové mesačné výdavky spolu činia 437,50 Eur a nie 475 Eur, ktoré navrhovateľ žiada. Súd prvej inštancie ustálil, že na úhrade týchto výdavkov sa majú primerane podieľať

obidvaja rodičia. Keďže priemerný čistý mesačný príjem povinného predstavuje 2 375,56 Eur, je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu navrhovateľa sumou 333 Eur mesačne, teda sumou, ktorá pokryje mesačné výdavky navrhovateľa na stravu vo výške 207 Eur, oblečenie v sume 65 Eur a cestovné v sume 61 Eur. Ostatné náklady na fitness v sume 15 Eur, ubytovanie v sume 68,50 Eur, hygienu a lieky v sume 21 Eur (spolu 104,50 Eur) môže uhradiť matka zo svojho príjmu, ktorý činí 839,69 Eur. Súd prvej inštancie nechal do úvahy námietky povinného, že navrhovateľovi nie je možné priznať výživné, v dôsledku konania navrhovateľa v rozpore s dobrými mravmi, pretože aj keď sú vzťahy medzi navrhovateľom a povinným narušené, za toto narušenie vzťahov nezodpovedá len navrhovateľ, ale aj povinný, keďže je zrejmé, že k narušeniu týchto vzťahov došlo v dôsledku rozvodového konania rodičov navrhovateľa a hlavne kvôli tomu, že povinný si našiel novú známosť, čo navrhovateľ, ako syn povinného ťažko znášal. Ako vyplýva z obsahu spisu tunajšieho súdu vedeného pod sp. zn. 4T 52/2021, voči navrhovateľovi je vedené trestné konanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1,2 / a Trestného zákona, v súvislosti s napadnutím povinného, avšak toto konanie ešte nebolo právoplatne ukončené a teda nebolo preukázané, či navrhovateľ konal v rozpore s dobrými mravmi. Preto súd s prihliadnutím na osobné a majetkové pomery povinného, ako aj na odôvodnené potreby navrhovateľa určil povinnému vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi v sume 333 Eur mesačne od 28.10.2020, t.j. odo dňa podania návrhu. Súd nechal do úvahy splácanie úverov povinného, nakoľko výživné je prednostná pohľadávka a má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami. Prihliadol však na ďalšiu vyživovaciu povinnosť povinného k maloletému synovi H.. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa sumy 37,50 Eur súd návrh zamietol, nakoľko súd mal za preukázané výdavky v sume 437,50 Eur.

3. Proti výrokom o určení výživného a o dlžnom výživnom podal odvolanie povinný s návrhom, aby ich odvolací súd zrušil a vrátil vec v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie. Má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, neúplne zistil skutočný stav veci a rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že od júna 2020 nežije s navrhovateľom v spoločnej domácnosti. Do októbra 2020 ale platil inkaso v rodinnom dome, kde ostal bývať navrhovateľ s matkou a mladším bratom a po celý čas platí aj hypotéku na rekonštrukciu tohto domu, vrátane úhrady nedoplatku za elektrickú energiu v sume 1.900,- Eur. Potvrdil, že od novembra 2020 neprispieva na výživu navrhovateľa, a to z dôvodu takého konania navrhovateľa, ktoré je podľa jeho názoru v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ba dokonca v rozpore s Trestným zákonom. V tejto súvislosti sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že konanie navrhovateľa voči nemu nebolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže v čase jeho rozhodovania nebol navrhovateľ právoplatne uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, z ktorého je obžalovaný vo veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 4T/52/2021. Poukázal na svoje vyjadrenie zo 7.10.2021 na č.l. 128 spisu, z ktorého je zrejmé, že navrhovateľ sa niekoľkokrát pokúšal a aj realizoval podávanie rôznych nedôvodných trestných oznámení, čím vytváral podmienky k tomu, aby ho pripravil o zamestnanie a de facto tak konal aj v rozpore so svojimi vlastnými záujmami. Poznamenal, že jeho odsťahovanie zo spoločnej domácnosti bolo výsledkom dohody s matkou navrhovateľa a došlo k tomu za normálnych okolností. Navrhovateľ mal v tom čase 24 rokov a s ich rozchodom nemal problém. Postavil sa dokonca do pozície, keď chcel sám rozhodovať komu a aký majetok z BSM prípadne, kto, ako a s kým bude ďalej žiť. Zdôraznil, že navrhovateľ klamal vo svojej výpovedi na pojednávaní zo 7.5.2021, že od neho nedostal 3.000,- Eur na kúpu motorového vozidla a v tejto súvislosti poukázal na čestné prehlásenie p. G. T. z 24.1.2022, ktorý jeho tvrdenie vyvrátil. Spochybnil výdavky navrhovateľa na internát, pretože navrhovateľ bol od novembra 2020 do mája 2021 doma z dôvodu pandémie Covid 19 a dištančného vzdelávania. Spochybnil tiež výdavky navrhovateľa na cestovné z Michaloviec do Bratislavy, pretože cestovanie vlakom je pre študentov VŠ zadarmo. Namietla, že súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s nie bežnými príjmami navrhovateľa počas letných prázdnin v roku 2020 a 2021, ktoré navrhovateľ podľa vlastného vyjadrenia dosahoval v sume 870 Eur za jún 2021 a po 1.800,- Eur v júli, auguste a septembri 2021. Namietla tiež, že súd prvej inštancie nezohľadnil iné príjmy navrhovateľa, ako sú rodinné prídavky, štipendium, prípadne daňový bonus, ktorý poberal navrhovateľ, resp. jeho matka. Má za to, že súd prvej inštancie sa dostatočne nezaberal ani vyživovacou povinnosťou matky voči navrhovateľovi, konkrétne tým, ktoré výdavky navrhovateľa by mala znášať.

4. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu povinného navrhol potvrdiť napadnuté výroky rozsudku ako vecne správne. K tvrdeniam povinného, že nemal výdavky na internát a cestovné uviedol, že si za internát platil aj napriek dištančnej výučbe. Pokiaľ povinný namietal jeho príjem z brigád uviedol, že si takto musel zabezpečovať príjem, keďže mu povinný nič neprispieval. Bolo by nespravodlivé, ak by bol sankcionovaný za svoju snaživosť za situácie, keď si povinný otec neplnil svoju vyživovaciu

povinnosť. Dodal, že pokiaľ má študujúce dieťa iba ojedinelý príjem, spravidla to nie je to spôsobilé ovplyvniť vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ povinný poukazuje na to, že platí hypotéku za rodinný dom, aj nedoplatok na elektrine poznamenal, že predmetná nehnuteľnosť bude predmetom vyporiadania BSM, a teda to nemá vplyv na určenie výživného. Pokiaľ povinný namieta, že sa súd nezaoberal vyživovacou povinnosťou jeho matky dodal, že si ju plní dobrovoľne, ako môže, takmer celý jej príjem ide na jeho potreby a potreby jeho brata a domácnosť, pričom matke neostane nič na vlastné odôvodnené potreby. Uviedol, že nie je poberateľom žiadnych významných dávok, ktoré by mohli ovplyvniť vyživovaciu povinnosť povinného voči nemu. Pokiaľ ide o jeho trestné stíhanie, je presvedčený o svojej nevine, pretože v trestnom spise sa nachádzajú rozporné znalecké posudky. Stotožnil sa s úvahou súdu prvej inštancie, že za narušenie vzťahov s povinným je zodpovedný aj povinný. Tento záver potvrdzuje aj správanie sa povinného po vyhlásení rozsudku, keď mu začal posielat' výživné na účet s poznámkou „Satan“. Práve povinný je ten, kto má neštandardné správanie. Všetky trestné oznámenia, ktoré podával na povinného, boli z oprávneného dôvodu. Ich vzťahy sa vyostřili po rozvode, situáciu sa snažil riadne ukončiť a dohodnúť sa, no povinný ich natáčal a vyhnať ich preč, keď za ním prišli aj s bratom. Záverom dodal, že aj vzťah medzi povinným a jeho mladším bratom bol v čase rozvodového konania narušený.

5. Povinný v replike k vyjadreniu navrhovateľa zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Poukázal na to, že sám navrhovateľ na pojednávaní konanom dňa 7.5.2021 potvrdil, že mu hradil náklad na bývanie v školskom roku 2020/2021. Prezentuje názor, že príjem z brigád navrhovateľa nie je možné považovať za ojedinelý, či príležitostný príjem, keďže dvojnásobne prevyšuje príjem jeho matky. Má za to, že úhrada nákladov spojených s úhradou spotreby jednotlivých médií povinným má vplyv na rozsah výživného a nie je možné ho zohľadňovať až pri vyporiadaní BSM. Vyjadril presvedčenie, že už samotné konanie navrhovateľa voči nemu je možné kvalifikovať ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi bez potreby právoplatného súdneho rozhodnutia. Poprel, že by mal vážnym spôsobom zhoršený vzťah s mladším synom Šimonom. Aj v súčasnosti pretrvávajú negatívny vzťah navrhovateľa voči nemu a jeho terajšej partnerke. Oznámil, že navrhovateľ dňa 1.6.2022 ukončil prípravu na svoje budúce povolanie, a teda nadobudol schopnosť sám sa živiť. Priložil potvrdenie Univerzity Komenského v Bratislave, FTVaŠ zo dňa 12.7.2022. Z výpisu zo živnostenského registra je zrejmé, že navrhovateľ vykonáva podnikateľskú činnosť s predmetom podnikania Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál s dňom vzniku oprávnenia 6.6.2022. Z uvedených dôvodov zotrval na tom, aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté výroky rozsudku tak, že určí navrhovateľovi primerané výživné za obdobie od 28.10.2020 do 31.5.2022, resp. do 6.6.2022. V ďalšom podaní z 18.8.2022 povinný predložil návrh na zrušenie výživného a potvrdenie Okresného súdu Michalovce o prijatí návrhu na začatie konania dňa 20.7.2022, ktoré je vedené pod sp. zn. 15Pc/36/2022.

6. Navrhovateľ v duplike k vyjadreniu povinného zotrval na svojich predchádzajúcich podaniach. Doposiaľ nebol právoplatne, ani neprávoplatne odsúdený za žiadny trestný čin, a už vôbec nie voči povinnému. Zotrval na tom, že za zhoršenie vzťahov je zodpovedný povinný. Zdôraznil, že návrh na určenie výživného podával preto, aby mohol dokončiť štúdium. Potvrdil, že ukončil úspešne štúdium na vysokej škole, a preto by výživné malo byť určené do 1.6.2022. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o určení výživného tak, že mu prizná výživné v rozsahu 333 Eur mesačne za obdobie od 28.10.2022 (tu mal zrejme podľa obsahu svojich podaní na mysli rok 2020 - pozn. odvolacieho súdu) do 1.6.2022.

7. Výrok rozsudku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

8. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená vo vyššie uvedených ustanoveniach neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu v jeho preskúmvacej právomoci. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Podľa § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom (písm. b/), súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom (písm. c/).

13. Podľa § 391 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

14. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

15. Civilný mimosporový poriadok identifikuje rozsah zisťovania skutkového základu (podkladu) rozhodnutia tak, že súd je povinný zistiť v konaniach podľa tohto zákona, akým je aj predmetné konanie, skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov (§ 35 CMP). Pri zisťovaní skutočného stavu veci súd nie je obmedzený zákonnou ani sudcovskou koncentráciou (§ 34 CMP). Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Dôkazné bremeno teda má súd, a to bez ohľadu na to či konanie začal ex offo, alebo na návrh. Treba pritom zdôrazniť, že ani v mimosporových konaniach táto procesná aktivita súdu, supľujúca pasivitu účastníkov, nemôže byť vnímaná absolútne. Súd supľuje aktivitu účastníkov vtedy a v takej miere, aká je potrebná na zistenie skutočného stavu veci.

16. Odvolací súd preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na ich potvrdenie, ani na zmenu, preto rozsudok v napadnutých výrokoch podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil a vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie,

pretože súd prvého stupňa jednak nevykonával dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie skutočného stavu veci a následne sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo napriek tomu, že to malo vzťah k prejednávanej veci, v dôsledku čoho sú jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach predčasné. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacou námietkou povinného, že súd prvej inštancie sa riadne nevysporiadal so súladom priznaného výživného s dobrými mravmi, keď sa obmedzil len na všeobecné konštatovanie, že za narušenie vzťahov medzi povinným a navrhovateľom nezodpovedá len navrhovateľ, ale aj povinný, keďže je zrejmé, že k narušeniu týchto vzťahov došlo v dôsledku rozvodového konania rodičov navrhovateľa a hlavne kvôli tomu, že povinný si našiel novú známosť, čo navrhovateľ, ako syn povinného ťažko znášal. Pozornosti súdu prvej inštancie však ušlo, že predmetom tohto konania je určenie výživného povinného voči oprávnenému a nie naopak. Súd v tomto smere skúma oprávnenie a nie povinnosť, čo znamená, že podľa § 75 ods. 2 Zák. o rodine nemožno priznať výživné len v prípade, ak preto existujú dôvody na strane oprávneného. V prejednávanej veci nebol podaný vzájomný návrh na určenie výživného, preto je právne irelevantné, či a ako sa správa povinný k oprávnenému. Podstatným je, ako sa oprávnený správa k povinnému, nakoľko ten od neho požaduje platiť výživné. Súd prvej inštancie sa mal preto v konaní sústrediť na posudzovanie konania oprávneného navrhovateľa voči povinnému, a to predovšetkým v tých osobitostiach, na ktoré po celý čas povinný v konaní poukazoval. V tomto smere nepostačovalo len konštatovanie súdu prvej inštancie, že trestné konanie vedené voči oprávnenému pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1,2 / a Trestného zákona (v súvislosti s napadnutím povinného) nebolo právoplatne ukončené, a teda nebolo preukázané, či navrhovateľ konal v rozpore s dobrými mravmi, pretože konanie, ktoré je predmetom tohto trestného stíhania nebolo jediné, ktoré zo strany oprávneného považoval povinný za rozporné s dobrými mravmi. Z obsahu napadnutého rozsudku navyše nie je možné zistiť to, aké konanie oprávneného voči povinnému vôbec bolo trestne stíhané, a ani to, ktoré ďalšie konanie oprávneného povinný považoval za tak intenzívne, že bolo podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd v tejto súvislosti dopĺňa, že dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerance, poctivosti a dôvery, z ktorých vychádza písané právo. Nie sú presne definované a vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov prevažnej časti spoločnosti. Súd ich vždy posudzuje konkrétne v každom individuálnom prípade v kontexte konania účastníkov a súslednosti ich úkonov v čase a mieste. Súd prvej inštancie sa dopustil ďalšieho pochybenia, keď pri hodnotení dokazovania vôbec neaplikoval § 75 ods. 2 Zák. o rodine, aj keď je základným právnym rámcom pre posudzovanie súladu výživného s dobrými mravmi.

17. Z obsahu napadnutého rozsudku nie je vôbec zrejmé ani to, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s príjmom oprávneného z brigád, ktorý dosiahol v rozhodnom období od júna 2021 do septembra 2021 a jeho vplyvom na rozsah výživného. Povinný pritom počas konania poukazoval na to, že príjem oprávneného za toto obdobie v sume až 6.351,- Eur bol nadštandardný a určitým spôsobom tak ovplyvňoval životnú úroveň oprávneného, a teda aj rozsah jeho potrieb, ktoré je potrebné uspokojovať. Pokiaľ za tejto situácie súd prvej inštancie k príjmom oprávneného nezaujal žiadne stanovisko, zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti, v dôsledku čoho ho bolo potrebné tiež zrušiť.

18. Z potvrdenia Univerzity Komenského v Bratislave predloženého povinným je zrejmé, že oprávnený začal študovať na Fakulte telesnej výchovy a športu v dennej forme štúdia dňa 7.9.2020, II. úplný vysokoškolský stupeň a ukončil ho dňa 1.6.2022. Oprávnený túto skutočnosť potvrdil a vo vyjadrení žiadal priznať výživné len do 1.6.2022. Vzhľadom na takto zistené skutočnosti možno ustáliť, že od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nastali nové skutočnosti, priamo súvisiace s rozhodnutím o určení výživného, ktoré môžu mať za následok iné rozhodnutie vo veci.

19. V súhrne sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie. Úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania. Okrem toho, vzhľadom na nové skutočnosti, ktoré vyšli za odvolacieho konania najavo, odvolací súd dospel k záveru, že nie je možné rozhodnúť o podanom odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu, nakoľko je nevyhnutné, aby konajúci súd rozhodol o podanom návrhu so zreteľom na zmenu pomerov, ktorá nastala po vyhlásení napadnutého rozhodnutia. Zároveň odvolací súd konštatuje, že nové skutočnosti neboli predmetom konania pred súdom prvej inštancie, pretože ani nemohli byť, nakoľko nastali až po vyhlásení napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného a o dlžnom výživnom, ako aj v nadväzujúcom výroku o trovách konania podľa § 389

ods. 1 písm. b/ a c/ CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

20. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie riadne vykonať dokazovanie týkajúce sa posúdenia otázky rozporu priznania výživného s dobrými mravmi, v tejto súvislosti zistiť aktuálny stav trestného stíhania oprávneného, konkretizovať aké konanie oprávneného považuje povinný za rozporné s dobrými mravmi, vyjadriť sa k jeho intenzite a vplyvu na nárok na výživné, ak dospeje k opätovnému záveru, že výživné nie je v rozpore s dobrými mravmi, bude povinnosťou súdu zaoberať sa príjmami oprávneného v rozhodnom období z brigádnickej činnosti a jeho vplyvom na rozsah výživného, rovnako bude jeho povinnosťou zaoberať sa aj novými skutočnosťami, ktoré nastali po vyhlásení rozhodnutia, tieto zistenia vyhodnotiť jednotlivo i v súhrne s ďalšími rozhodujúcimi skutočnosťami a následne opäť vo veci rozhodnúť. Zároveň bude jeho povinnosťou svoje rozhodnutie riadne a zákonne odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu veci a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí boli preskúmateľné a logicky správne.

21. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je :

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.